

En verden udenfor

En verden udenfor

The Shawshank Redemption

instr. Frank Darabont, 1994

Knowledge Is The Beginning

instr. Paul Smaczny, 2005



Der er langt mere at sige om "The Shawshank Redemption", som med finurlige bibelske billedhenvisninger handler om befrielse og forløsning, og den har selv lidt af den samme virkning som den indlagte opera-arie: Den løfter, frigør og forløser.

Dokumentarfilmen "Knowledge is the Beginning" handler om den israelske mesterdirigent, Daniel Barenboims og den palæstinensiske litteraturprofessor, Edward Saïds fællesprojekt med ungdomsorkestret "East-Western Divan". Deltagerne er unge professionelle musikere fra Israel, Palæstina, Libanon, Syrien og Ægypten. En fantastisk dokumentar om musikken som brobygger blandt mennesker, der kun kender hinanden fra fjendebilleder. Et af projektets højdepunkter var koncerten i Ramallah på Vestbredden i 2005, en helt umulig tanke sikkerhedsmæssigt og diplomatisk, kun gennemført i kraft af Barenboims uhyre ildhu og stædighed.

Den, der har besøgt Ramallah, ved, at det er en grim by, præget af den gamle konflikt – med skudhuller, ruiner, checkpoints og mennesker med bitre ansigter, fordi intet forandrer sig. Koncerten fandt sted i byens kulturhal, heller ikke nogen arkitektonisk perle. Men filmen derom er uforglemmelig, fordi Mozart og Beethoven og Elgar, fremført med en af situationen bestemt unik intensitet og nerve, simpelthen skaber et evigheds-nu, som bringer de ellers hårdt prøvede tilhørere et andet sted hen. Skønheden midt i al grimheden får tårerne til at løbe ned ad kinderne på dem, ser man i enkelte korte tilskuer-sekvenser. For filmen er blufærdig og nøgtern. Men det er dybt bevægende.

Denne dokumentar handler om det samme som den scene i filmen "Shaw Shank Redemption", der får mig til at kalde den "min film" (som millioner af andre – den er vist rated som nr. 1 på adskillige lister). Straffefangen Andy (som er dømt for et hustrumord, han ikke har begået) trodser hele det brutale vagtkorps i det grimme Shaw Shank fængsel ved at låse sig inde på inspektørens kontor med en pladesamling. Han vælger den ufatteligt smukke duet "Sull'aria" fra Mozarts Figaros bryllup og sender den ud over fængslets højtaleranlæg – de to kvindestemmer fylder fængselsgården, værkstederne, sygestuen med himmelsk vellyd. Til fangernes ubegribelige undren og til personalets og inspektørens fnysende vrede.

Det er en scene, hvor lavkomik (én af fangevogterne bliver låst inde på lokum med bukserne nede om hælene) og bevægende himmelsk skønhed står side om side - scenen kan ses på youtube: <http://www.youtube.com/watch?v=718RlaIYBlo> - men det er skønhedens forvandlende kraft, der står tilbage.

Andys ven, Red, siger i tilbageblik: "I have no idea till this day, what those two Italian ladies were singing about. The truth is, I don't want to know. Some things are best left unsaid. I like to think it was something so beautiful it can't be expressed in words, and makes your heart ache because of it. I tell you those voices soared higher and farther than anybody in a great place ever dreamed. It was as if a beautiful bird flew into our drab little cage, and for the briefest of moments, every man at Shaw Shank was free."

Der er langt mere at sige om denne film, som med finurlige bibelske billedhenvisninger handler om befrielse og forløsning. Og den har selv lidt af den samme virkning som den indlagte opera-arie – den løfter, frigør og forløser. Også selvom det (som arien i fængselsgården) kun er af forbigående virkning. Men jeg nøjes med at henvise til denne ene scene – jeg elsker den. Og når jeg føler mig presset, ja, så snupper jeg den lige som en lille opmuntrings-pille.

Biskop Niels Henrik Arendt